

før den foreslåede hæftelsespligt bliver aktuel. Efter mindretallets forslag vil virksomheden være part i erstatningssagen, medens dette ikke vil være tilfældet efter flertalsforslaget.

Efter Justitsministeriets opfattelse vil gennemførelse af et egentligt institutionsansvar indebære den samme risiko for en udgivers indblanding i den redaktionelle frihed, som et udgiverbødeansvar vil gøre. Her er risikoen endda mere reel, idet et erstatningsansvar må antages at kunne komme på tale i langt flere tilfælde end det meget begrænsede udgiverbødeansvar, som udvalgets flertal har foreslået.

Sammenfattende er det herefter Justitsministeriets opfattelse, at der bør gennemføres ensartede hæftelsesregler for alle medieforetagender, jf. §§ 29-33 i lovforslaget, der svarer til flertallets forslag.

Udvalget har endvidere drøftet om domstolenes erstatningsfastsættelse er rimelig, se betænkningen side 237 f. Det spørgsmål er ikke omfattet af kommissoriet, men et flertal af udvalget (10 medlemmer) finder dog - ligesom Straffelovrådet gjorde det i betænkning nr. 487/1968 om ansvaret for radio- og fjernsynsudsendelser - at burde pege på de ganske væsentlige skadevirkninger, der kan være knyttet til offentliggørelsen af udtalelser, og i den forbindelse hvor udbredt, det medie er, som udtalelsen er fremsat i.

Et mindretal på 6 medlemmer anfører bl.a. heroverfor, at der ikke er grundlag for at antage, at de af flertallet nævnte momenter ikke allerede tages fuldt tilstrækkeligt i betragtning af domstolene og mindretallet fremhæver, at det savner ethvert grundlag i udvalgets arbejde for at udtale sig om, hvorvidt godtgørelserne generelt eller for visse grupper er for små, passende eller for store.

Justitsministeriet er enig i flertallets synspunkter.

5. Massemediernes kildebeskyttelse

5.1. Indledning

Til sikring af pressens informationsfrihed gælder der ved siden af det særlige ansvarssystem en regel om vidnefritagelse for journalister m.fl. som en undtagelse fra den ellers gældende almindelige pligt til at afgive vidneforklaring. Den gældende vidnefritagelsesregel findes i retsplejelovens § 172 og fritager for vidnepligt om kilden til alt redaktionelt stof i trykte periodiske skrifter.

Udvalget er ifølge sit kommissorium bl.a. blevet anmodet om at tage stilling til, om der er behov for en udvidelse af retsplejelovens kildebeskyttelsesregel til at gælde alle medier. De gældende regler om massemediernes kildebeskyttelse og retspraksis på området er nærmere beskrevet i udvalgets betænkning side 239-61. Udvalgets overvejelser er gengivet i betænkningen side 270-92.

Udvalget har nærmere overvejet dels en udvidelse af bestemmelsen om vidnefritagelse i retsplejelovens § 172, stk. 1, til at omfatte journalister m.fl. ved radio og fjernsyn og andre massemedier, dels spørgsmålet, om der bør foretages andre ændringer i bestemmelserne, herunder i retsplejelovens § 172, stk. 2, om begrænsninger i denne vidnefritagelse for journalister m.fl.

Disse spørgsmål har i de seneste år været genstand for offentlig debat både i selve medierne og i Folketinget, ligesom de har været drøftet i Mediekommisionen. Om debatten i Folketinget henvises der til afsnit 2.

I Mediekommisionens betænkning nr. 6 (betænkning nr. 1029/1985) anføres bl.a. side 226:

»Såfremt det findes politisk ønskværdigt, at medarbejdere ved Danmarks Radio og andre radio- og tv-selskaber skal have samme adgang til at dække deres anonyme kilder, som medarbejdere ved dagspressen har, vil en lovfæstet udvidelse af personkredsen i retsplejelovens § 172, stk. 1, kun indebære en delvis løsning. En effektiv beskyttelse for anonymitetsretten forudsætter klare regler om, hvem der bærer ansvaret for radio- og tv-udsendelser, dvs. indførelse af et tillempt presseretligt ansvarssystem for sådanne udsendelser. En udvidelse af den i retsplejelovens § 172 omhandlede personkreds kan efter det anførte alene have karakter af et supplement hertil, jf. foran.

Nogle medlemmer af kommissionen peger dog på muligheden for at udvide den kildebeskyttelse, der er hjemlet i retsplejelovens § 172, til også at omfatte Danmarks Radios medarbejdere, selv om der ikke samtidig indføres en form for presseretligt ansvarssystem på radio- og fjernsynsudsendelser. Over for den betragtning er det gjort gældende, at de nuværende ansvarsregler muliggør retsforfølgning mod anonyme kilder og andre anonyme medvirkende, hvorimod ingen er ansvarlig på rent objektivt grundlag. En udvidelse af retsplejelovens § 172 uden samtidig ændring af ansvarssystemet kan føre til det resultat, at ingen kan tilpligtes at røbe identiteten på den, der er ansvarlig efter almindelige ansvarsregler, og at retsstridige indslag i radio- og fjernsynsudsendelser derfor kan passere ustraffet.«

I Mediekommisionens betænkning kapitel XI.9.1. om straffe- og ansvarssystemet udtaler et flertal af kommissionens medlemmer (side 231 f), at den anonymitetsret, der vil følge af et særligt ansvarssystem, »bør udvides til også at omfatte kilder til oplysninger og medvirkende i udsendelser, hvori der ikke forekommer retsstridige indslag, således at den i retsplejelovens § 172 hjemlede adgang til vidnefritagelse (kildebeskyttelse) for redaktører, redaktionssekretærer og journalister m.fl. ved trykte periodiske skrifter